

óivað manga ferð meiri enn jarðahvalurin. Men vit megu kortini halda um, at óskilið má ruddast burt. Tað kemst mær tí rimuligt, at Danir, danski státurn rindar viðurgjaldið fyri jarðahvalin, um viðurgjald skal latast, tí meinhogin stendur sum sagt í sjálfari grundlógini, sum er yvir okkum øllum eins og staturin, sum tí eigir at hjálpa og útlíkna tá ein partur av ríkinum liðir fyri heila ríkið.

Mitens segði frá, at han í sínari tíð hevði útarbeit eitt uppskot um at taka jarðahvalin av. Um jarðahvalsreitturin, sum er órettvisur, varð royndur við hægstarrett, so vildi hann ongur somdrí fáa, tað var hann visur í.

Effersøe trúði ikki uppá, at sakin vann við hægstarrett, og tók ymist fram, at prógva tað, raddi til at vera praktiskir, tí «teori» er grá, meðan «praksis» er fargylt og grøn.

P. M. Dam: Eg fari at vera ósamdur við heðraða tingmann hr. G. Winther, tá hann helt sakina kunna biða vegna tess, at hon hevði elvt tilfikt rumbul fyrr, helt hann entá jarðahvalin ongan týðning hava. Eigir harra Effersøe tókk fyri at hava tíkið sakina uppaftur, tí ein fólksokkur eigur altíð at vera á lofti. Eg havi onga staðni, hvar ið eg eri komin, møtt aðrari áskoðan enn at avloysingin av jarðahvalinum hevur størsta týðning. Sakin hevur eisini moralskt sæð størsta týðning. Lóg eigir ikki at heimila órettvisi, tað er er eitt ringt fyrirdomi og hevur sjálvandi onga góða ávirkan tá hon ger tað.

Harra Effersøe sigir seg at hava fatað okkum javnaðarmenn soleiðis, at vit vilja verða við til at styðja eina hvørja góða sok, og hevur hann skilt okkum rett. Vit javnaðarmenn vilja vera við til at styðja hvørja eina sok, hvadani hon so kemur, bert vit halda hana vera fólki og landi til gagns og bata. Vit vilja sum sagt gera alt okkara fyri at fremja hesa sok. Vit eru tess veri bert tveir og hava soleiðis ikki so nógv at siga. Viðvíkjandi harra Effersøes skjótan til, at her skuldu vit vera praktiskir, tí «teori» er grá og «praksis» er fargylt og grøn, er at siga, at mær kemst best farandi, tá «teori» og «praksis» ganga hand í hand og styðja hvørt annað. Alt má fyrst út-hugsast, leggjast teoretisk til rættis. So má maður sjálvandi í tí «grønu praksis» laga seg og hoyggja og henda sum best, og ikki kenna seg á nakran hátt bundnan av «gráum teori-um». Okkara «teori» skulu á ongan hátt spenna bein fyri hesi sok. Vit vilja ikki krevja grundlógina broytta fyri jarðahvalin, men vit halda tað vera «praktiskt» til «teoretiskt» at seta fast, at jarðahvalurin er órettvisur og at danski statur er skyldugur at avhjálpa henda órættin, um tað er satt, at hann er heimilaður í grundlógini. Annars var tað forvitnisligt at hoyra, at harra tingmaður Mitens helt, at jarðahvalsreitturin ikki stóð fyri hægstarretti. Var tað tí kanska beinast við tað sama at leggja leiðina til hægstarrett.

Niclasen vardi ognarrættin og vildi hava full virði fyri avloysing av jarðahvalinum, men «ingen Naade og Barmhjertig-hed».

P. M. Dam: Eg skal upplýsa harra Niclasen um, hvussu sjálvst jarðaeigararir hava sæð uppá tað rettvisa viðvíkjandi jarðahvalinum. Í Suduroy vóru

vist at kalla allir jarðaeigarir sínir til, at skriva jarðahvals-rettin frá sær. Fólka-krevjingin móti hesum órettvisi fekk altso teirra samtykt og góðkennan.

Til harra G. Winther skal eg siga, at eg nevnan hugsi, at hansara evnir til at fata eru minkaði, tað man heldur vera so, at hann, ið verjir jarðahvalin, ikki vil fata.

Johan Poulsen gav Niclasen rett í tí mesta hann helt fram, men vildi minna á, at heima-fólksins rettur til grindapart var eisini gamalur, so helt Niclasen fast við jarðahvalin, kundi hann ikki avtaka grindapartin til heima-fólkið.

Hesin orðadráttur sýndi hin demokratiska hugsunarháttin hjá Føroya lögtingsmonnum. Summir vardu jarðahvalin, aðrir voru imóti. Nógvar vóru áskoðanir. Effersøe fyrirlóg at henda víktuga sak fór í ser-staka nevnd.

Um rett verður avstaðfarið í ár, so eru góðar vónir um, at jarðahvalurin verður avtikin í næstu framtíð.

Grønlands málið. Sunn-morgunin 19. august lá «Knorr-ur» á Havnarvág afturkomin frá Grønlandi sokklaðin av góðum saltaðum torsk, okkurt um eini 600 skpd., ca. 37000 kr. virði við núverandi prísi. — Ein ófor veidda á 20 snorum í 20 dagar.

5000 torsk á dekki og til-gjort undir dekk, áður enn sam-dogur var farið, tá grovast var. — Tað ljóðar sum eitt ævintýr, tí fyri 20 árum síðani prógvaði ein framur danskur vísinda-maður, Dr. Ad. Jensen, á priori, at torskur hvorki kundi liva ella yngla í Grønlandshavi. — Prógvio var gradustokkurin — har var ovskalt! sic!

«Skarstein», fór samstundis sum «Knorrur» úr Grønlandi.

«Ernestina» er nú væl á veg heimafurt við fullum farni, og frá «Martha» er frætt, at hon hevði 70,000 og skuldi fiska 10 dagar aftur at, so hon fær ivaleyst eisini fullan farn. «Vest-havinum» er enn einki frætt frá. Kemur hetta skipið nú lagið heimafurt eisini, er sakin full. — Grønlandshav er besti fiski-grunnur, Føroyingar enn hava roynt.

Spell er — stórt spell, at teir ikki sleppa at royna hann til muns og til gagns bæði fyri seg sjálvan og Grønlandingar.

Vóru resurnar gjordar friar fyri Føroyingum undir Grønlandi, vardi tað ikki mong ár, áður enn Grønlandingar sjálvir vóru eingagðir fiskimenn og Føroyingar.

Tað má vera hin púri óken-skapur til lyndi í Føroyingum, at stjórnin ikki letur hann sleppa fram at, tí vit mugu ganga útfrá, at stjórnin vil Grønlandingum væl.

Hevði stjórnin ístaðin fyri at tálma stulla til og hildið farna-skip har uppi at keypa fiskin frá Føroyingum uppí, so teir kundu hildið áfram við fiski-skapinum. Vildi veiddan verio ófor hjá Føroyingum og Grønlandingum, meðan Danmark samstundis gjordist stórmikið fiskahandilsland. Nú tykist alt at standa í botni. Tó man tað, at so óført er veitt í ár, fara at spreingja á til at fáa latið landið upp.

Útlitið fyri fiskapris-inum er nú betur. Um mið-

an august frættist frá Bilbaio, at har lá einin fiskur, og ta viki-vir var einin tillutningur. Prísirnir lógu um 71 pesetas pr. ball. Her hava boð verio frammi frá 65 og upp í 69½ oyra kg av klippiski — feroyskum Íslands-fiski nr. 1; og uppí 80 fyri Føroyafisk; fleiri hava selt. Effir-spurnin tykist at vera stóru. Eisini fyri smáfisk er flingin góður prisur.

Saltfiskaprisurin verður nú um 36 til 37 oyr. kg. men fleiri halda aftur, tí teir vænta sær 40, tá fram liður.

Við ferskfiskasøluni

hevar gingið heldur stríltið, tí her tvórrar ísur. Her er eitt eiti av einum ísfelag í Havnini, men tað kann ikki gera nógmikið av ísi, so at menn, ið vilja flyta út ferskan fisk, fáa ís til keyps. Teir, sum reði hava yvir ísinum, halda prísir á kalva um 60 til 70 oyr. kg. men ivaleyst kundi fingist nógv meira, um ísur var rivaligur til. Tað er tí ein hin torvilgasta uppgáva at loysa, at her verður stovnað eitt ísvirki í Havnini, sum hevur til hovuds-endamáls at gera ís til solu og goyma ísfisk fyri teir fiskimenn, ið vilja flyta út ferskan fisk við okkara farmaskipum til Dan-mark og Íslands.

Fiskimonnunum er tað til lítlan frama, at kapitalistisk hugsandi stórkeypmenn kápra sær einarett til ísvirki og kolu-rum, so teir kunnu ráða fyri prísinum.

Frá olympisku leikunum í Amsterdam.

Kapprenningin.

Í Maratonlopunum vann ein Afgirbávi, Elquafi, honum næstur var Plaza frá Chili, triði var Finnendingurin Martekin.

3 kilometra hundrunnarlopíð vann Finnendingurin Lonkola, og setti hann nýggja rekord.

Úr Føroyum.

Tórshavn.

Skipafelagið Føroyar.

S.S. «Havhestur» ankom til Tórshavn Fredag d. 24. ds. fra Hull. Last ca. 300 Tons.

S.S. «Tjaldur» ankom i Gaar til Tórshavn. 27 Passagerer og 400 Tons Stykgods.

Forligsmanden valgt.

Fredag d. 8. August samledes Naevnet, jevnfort Lov af 31. Marts, om Megling i Arbejds-stridigheder, til Valg af en For-ligsmand for Færoerne.

Nævnets Formand var Amts-ingeniør H. O. Jacobsen. Sam-tlige Medlemmer af Nævnet var til Stede.

Til Forligsmand valgtes, med alle 11 Stemmer, Assurandor H. O. Hansen.

Trongsivág.

Regnskabet for

Trangsivaags Havn.

I «Føroya Social-Demokrat» for Tirsdag den 14. Aug. leser man blandt andet Forhandlinger fra Lagtinget, og som synes at være meget interessante. Det vakte imidlertid stor Forbavsel-sa, da jeg læste om Regnskabet for Trangsivaags Havn, som man troede florerede i Penge. Men nu oplyser Lagtingsmand J. H. Poulsen at Afdraget og Renter Kr. 23,000, ikke er betalt.

Vil Hr. J. H. Poulsen ikke være af den store Venlighed til yderligere at oplyse om intet Afdrag, ej heller Renter er betalt til Staten, eller om nævnte Be-løb skal forstaaes for paagel-dende Regnskabsaar, hvilket imødeses med Interesse.

Kritiker.

Vág.

Fótboltkampur.

Sunnudagin var fótboltkamp-ur suðuri í Vági. Dysturin stóð imillum Havnarmenn og Vág-bingar.

Ursliðið varð, at Vágbingar vunnu 4 mál, meðan Havnarmenn bert fingi 2.

Lýsingar

Den færøske Grammofonplade.

Árla var um morgunin....
Rura, rara barni....

indsunget af Fru Signe Liljequist, er udkommet.

Pris 4 Kroner.

Pianomagasinet, Thorshavn.

Telf 161.

Galvaniseraðar takplátur

keypast biligast frá Poul Hansens Heilsolu, Tórshavn.

Telefon 65. Telegramadresse VERITAS.

HØVDINGAR HITTAST

EFTIR REGIN Í LÍÐ

(SJÓNLEIKUR Í 3. TATTUM FRÁ ÁRINUM 1001)

er útkomin og fæst í bókasølunum ella hjá útgevaranum R. Rasmussen, Føroya Fólkaháskúli.

Upplagið er bert 450.

Prísurin er 2 krónur.

Skinsakjót

fæst hvønn dag hjá

Máltr. 89. J. Lambaa.

Husholdningsskolen.

2 Maaneders Kursus begynder 15. September.

Ansjósir,

føroyskar, smækka nógv betur enn útlendskar, fæst í smærri og stórrí flotum til lágar prísir hjá

Chr. A. F. Hansen i Kollafrið.

Hoyríður,

sterkar, lettar og bilgar hjá

Telf. 146. Trond Hansen.

Til Canada

med Cunard og White Star Linien.

Alle Oplysninger ved

Jens av Reyni, Thorshavn, eller

C. Mogensén, Nyhavn 1, København.

Ferskt Seyðakjót

fæst hvønn dag hjá

Máltr. 89. J. Lambaa.

SKANDINAVIEN AMERIKA LINIE

Eneste direkte Ruter

fra København til

Amerika og Kanada.

Regelmæssig Afgang fra København og Oslo flere Gange om Maanedene.

Ingén Pasvisering til Kanada.

Alle Oplysninger om Forholdene, Rejsen, hvorledes Nyankommende hjælpes til Arbejde etc. faas ved at skrive efter vore illustrerede Haandbøger, der gratis sendes overalt.

Ved Ankomsten til Halifax og Winnipeg vil Linien's egne Repræsentanter være til Stede for at modtage Passagererne og være dem behjælpelige.

Skriv til Agenten:

H. C. Müller, Thorshavn,

eller

Passager-Afdelingen,

Kongens Nytorv 8, København K.

Lýsing.

Hin gamla ljósstöðan (benzin-gass) á brótsjúkrahásinum í Hoydølum er til solu.

Nærri frágreiðing fæst frá nevndarformanni Nyholm De-bess, Tórshavn. Hann, ið ætlar at geva boð, kann senda tilfikt til formannin; men áður byrjan septemb. mánaða í ár.

„Tjaldur“ Sæben bødut og drejst.

Lýsið.